

INBJUDAN

TILL

LAPPARNAS LANDSMÖTE
ÖSTERSUND DEN 5—7 FEBRUARI 1918

Inbjudan

till

Lapparnas Landsmöte

i Östersund

den 5-7 februari

1918

∫

För de flesta lappar torde vara bekant, hurusom en del lapplagsfrågor under innevarande år varit föremål för såväl Kungl. Maj:ts som riksdagens behandling. I slutet av mars förelåg nämligen ett Kungl. förslag till lag angående ändringar i vissa delar av nu gällande lapplag. Och den 2 juni behandlades förslaget av riksdagen, därvid kamrarna stannade vid olika beslut. Den 14 och 15 juni var frågan åter föremål för riksdagens behandling, därvid riksdagen å ena sidan till lag upphöjde vissa delar av Kungl. Maj:ts förslag. Å andra sidan beslöt riksdagen följande:

att lapparnas s. k. "bosättningsfråga och vad därmed äger sammanhang" (1, 3, 4, 31, 35 och 39 §§ i Kungl. Maj:ts förslag) "måtte återupptagas till förnyat övervägande i samband med den tillämnade revisionen av hela lapplagstiftningen *samt efter det lapparna beretts tillfälle att själva vid samfällt möte överlägga om de synpunkter och önskningsar, som enligt deras uppfattning bör tjäna till vägledning för en sådan revision*" etc.

Med anledning härav har Vilhelmina—Åsele lappförening den 2 sistlidne juli i Fattmomakke beslutat att ställa sig såsom inbjudare till och anordna ett svenska lapparnas landsmöte i Östersund i början av nästa år.

Sedan numera nödiga anstalter träffats härför, får Vilhelmina—Åsele lappförening genom sin styrelse *inbjuda envar* av lappska befolkningen i Sverige, såväl män som kvinnor, till svenska lapparnas landsmöte i Östersund den 5—7 februari 1918.

Även rikta vi en varm inbjudan till dem av våra norska stamfränder, som hava intresse att närvara och deltaga i förhandlingarna på landsmötet. Dock äga de ej att deltaga i besluten, såvida den förhandlade frågan ej är av internationell karaktär.

På landsmötet kommer renbeteslagen efter inledande föredrag att bli föremål för behandling, särskilt de nya vitesbestämmelserna för förseelser mot den s. k. byordningen, lapparnas bostads- och bosättningsfråga, som varit föremål för riksdagens behandling m. m., allt i enlighet med program.

På grund av den starka opinion, som förspörjes hos lapparna gentemot den nya lappskolereformen, särskilt kåta-skoleundervisningen och de motiv, som förestavat densamma, kommer likaledes *lapparnas skolfråga* efter inledande föredrag att bli föremål för uttalanden på landsmötet.

Alldenstund lapparna, åtminstone i de sydligare lappmarkerna, alltmer och mer börjat inse vikten av att sammansluta sig för att på detta sätt, om möjligt, bättre kunna tillvarataga sina intressen och likaledes börjat inse, att tecken på kultur är sammanhållning, hava inbjudarna insett nödvändigheten av att på landsmötet upptaga och överlägga om ett gemensamt mål, nämligen en alla lappar omfattande organisation.

På landsmötet äger vidare *envar* lappsk deltagare väcka motion (förslag) i ärenden, som rör lappfolket.

Alldenstund på landsmötet sålunda kommer att förhandlas lagstiftningsfrågor, som på det intimaste berör lappfolket, och alldenstund svenska lappar nu för första gången beredas tillfälle att samlas och överlägga om ett gemensamt mål för sin egen lyftning, bör det för *envar* av lappbefolkningen, skogslapp som fjälllapp, man som kvinna, stå klart att uppbjuda alla krafter och trotsa varje hinder för att från när och fjärran ansluta sig till och övervara svenska lapparnas första landsmöte.

De, som själva äro alldeles förhindrade att personligen närvara vid landsmötet, kunna låta representera sig genom befullmäktigade ombud.

Dikanäs, Vilhelmina i oktober 1917.

A. WILKS,
V.—Å. lappförenings ordf.

LARS JANSSON,
V.—Å. lappförenings kassör.

KRISTIN STINNERBOM.

LARS WILKS.
V.—Å. lappförenings sekreterare.

ELSA PULPUR.

Landsmötet

skall hållas i Missionshuset vid Nytorget, vilken lokal välviligt upplåtits för ändamålet.

Resebidrag till landsmötet.

För att underlätta för mindre bemedlade lappar att deltaga i landsmötet i Östersund har Vilhelmina—Åsele lappförening med stöd av riksdagens skrivelse den 15 sistlidne juni genom sin styrelse till Konungen ingått med underdånig ansökan om anslag på 4,000 kronor ur de tre lappfonderna att användas företrädesvis till resebidrag åt mindre bemedlade lappar, som önska deltaga i landsmötet i Östersund. För den händelse Kungl. Maj:t beviljar något anslag i det önskade syftet, torde *envar* av svenska lappar, som är i verkligt behov av resebidrag, skriftligen inlämna ansökan om resebidrag till landsmötet, ställd till Vilhelmina—Åsele lappförening, postadress *Åsele* poste restante.

Ansökningarna skola vara inne senast den 9 instundande januari, för att ansökningarna skola hinna prövas på föreningens ordinarie möte i Åsele den 8—10 instundande januari.

Ifall föreningen förfogar över något anslag i nämnda hänseende, kunna ansökningar om resebidrag därjämte framställas på landsmötet. Ansökningar om resebidrag ur det sålunda sökta anslaget skola åtföljas av frejdebetyg och medellöshetsintyg av lappordningsman, präst eller kommunalmyndighet.

STYRELSEN FÖR V.—Å. LAPPFÖRENING.

Förfrågningar

rörande landsmötet besvaras i görligaste mån mot porto av undertecknad, som — enligt Vilhelmina—Åsele lappförenings

och dess för landsmötet tillsatta arbetskommittés beslut den 3 sistlidne september — har att ombesörja all korrespondens rörande landsmötet i Östersund.

TORKEL TOMASSON,
adress: Sysslomansgatan 16,
Uppsala.

Tre ting att minnas.

- 1:o. Landsmötet tillhör varje lappman och lappkvinna, sprid därför kännedom om landsmötet. Särskilt böra lappordningsmännen vinnlägga sig om detta, ty riksdagen har uttalat, att ett sammanträffande till ett lappmöte av "orternas tjänstemän" bör "på allt sätt underlättas".
- 2:o. Glöm ej att på resan till landsmötet taga med och i tid ordna om s. k. *resebrödkort* för minst sex dagar, vilka fås på brödbyrån genom utbyte mot vanliga bröd- eller mjölkort. Var sparsam med resebrödkortet! Tag förresten med en duktig matsäck, om du kan, ty därmed inbesparas kostnader.
- 3:o. Passa tiderna på landsmötet! Låt ordföranden icke vänta på dig, och låt ingenting på landsmötet genom försumlighet gå dig ur händerna. Se till, att du i detta avseende icke står efter dina länsmän norrmännen på deras landsmöte i Trondhjem i fjöl.

DORTJE.

Lapplagens behandling.

För att få en inblick i de lagändringar och tillägg, som äro föremål för lagstiftningen, skulle undertecknad vilja råda envar av lapparna, att så snart som möjligt förskaffa sig följande handlingar: 1) Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 169, där 1, 3, 4, 31, 35 och 39 §§ studeras noga och i delar jämföras med nu gällande lapplag (dessa paragrafer innefatta, vad lagstiftningen velat kalla lapparnas s. k. "bosättnings-

fråga" och skola bli föremål för yttranden på landsmötet), 2) Lagutskottets utlåtande n:o 59, 3) Riksdagens skrivelse n:o 374 (av denna skrivelse framgår vilka paragrafer, som på senaste riksdag upphöjts till lag), 4) Första kammarens protokoll n:o 51, andra kammarens protokoll n:o 70 och 82 (dessa protokoll äro mycket intressanta, alldenstund man häri ordagrant får läsa riksdagsmännens yttranden i lappfrågan), 5) Motioner i andra kammaren n:o 404 och 405, allt för år 1917. Vid rekvisition skall årtalet 1917 angivas. Dessa handlingar, som betinga ett obetydligt pris, kunna lämpligast rekvireras mot postförskott från Lundeqvistska Bokhandeln, adress: Uppsala.

T. TOMASSON.

Vilhelmina—Åsele lappförening

har ordinarie föreningsmöte i Åsele den 8—10 instundande januari. På föreningsmötet skola bl. a. rapporter från arbetskommittén för landsmötet i Östersund avgivas. För insamling av medel anordnas kaffefest och i samband därmed auktion på lapska slöjdalster. Föreningsmedlemmarna torde uppbjuda alla krafter för att så mangrant som möjligt infinna sig till föreningsmötet.

STYRELSEN.

Vädjan till pressen.

Alldenstund lapparna ännu icke förfoga över något eget officiellt språkrör, tillåter sig Vilhelmina—Åsele lappförenings styrelse och arbetskommitté för landsmötet i Östersund att rikta en varm vädjan till pressen, särskilt den norrländska, att biträda med spridandet av kännedom om svenska lapparnas landsmöte i Östersund.

Landsmötet öppnas tisdagen den 5 februari kl. 11 f. m. med kort anförande, varefter det omedelbart skrider till förhandlingarna i enlighet med program, som återfinnes på annat

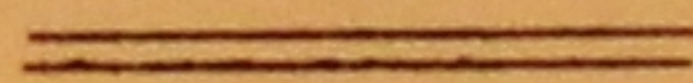
ställe. De lappska landsmötesdeltagarna böra anpassa sin resa så, att ankomsten till Östersund sker senast den 4 februari. Arbetskommittén för landsmötet skall, om möjligt, tillhandagå mötesdeltagarna med hjälp vid anskaffande av husrum och dylikt. Och så vilja vi hoppas, att Härjedals- och Jämtlandslapparna, som äro hemmastadda i Östersund och för övrigt äro kända för sitt vänsälla uppträdande, skola göra allt vad de kunna för att tillhandagå sina nordligare stamfränder, som första gången komma till Östersund, med hjälp och upplysningar.

Arbetskommittén.

Tärna och Sorselelapparna hava nyligen bildat lappföreningar. Det är att hoppas, att dessa föreningar skola göra allt vad de kunna, för att sprida kännedom om och på allt sätt understödja landsmötet.

Fjällfolkets ting.

Det vore önskvärt, om de lappar, som ämna deltaga i landsmötet, kunde därom ingiva sina anmälningar till Vilhelmina—Åsele lappförening, postadress Åsele, posté restante, på det att arbetskommittén må kunna anskaffa rum m. m. åt deltagarna. För lappar, som ej haft tillfälle att anmäla sig förut, möter det likväl intet hinder att deltaga i landsmötet.

Program.

Tisdag:

Landsmötet öppnas kl. 11 f. m. av Vilhelmina—Åsele lappförenings ordförande A. Wilks.

- I. **Lapplagen** och dess behandling vid föregående årets riksdag. Inledare: Torkel Tomasson.
 - a) De nya vitesbestämmelserna för förseelser mot den s. k. byordningen.
 - b) Lapparnas s. k. "bosättningsfråga" och vad därmed äger sammanhang (1, 3, 4, 31, 35 och 39 §§ i Kungl. Maj:ts förslag) etc.

Onsdag:

II. **Lapparnas skolfråga.**

Inledare: Teologie studeranden Gustaf Park.

- a) Lappskoleväsendet ur lokal synpunkt.
- b) Kåtaskoleundervisningen och de motiv, som förestavat densamma.
- c) Fasta skolor (internat) deras fördelar och olägenheter m. m.

Torsdag:

III. **Lapparnas organisationsfråga.**

Inledare: F. d. Redaktör Daniel Mortensson.

- a) Föreningsväsendets innebörd och betydelse.
- b) Vikten av att sammansluta sig.
- c) Ett lapparnas centralförbund och eget språkrör (tidning) m. m.

Tiderna för fullföljande av programmet kungöras på landsmötet.
